KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 4 juli 1997 door de Minister van Wetenschapsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende oprichting, binnen de Federale diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden, van de Staatsdienst met afzonderlijk beheer «Dienst voor wetenschappelijke en technische informatie» (DWTI), met toepassing van artikel 3, § 1, 6° van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie", heeft op 8 juli 1997 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Politique scientifique, le 4 juillet 1997, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "portant création au sein des Services fédéraux des affaires scientifiques, techniques et culturelles, du service de l'Etat à gestion séparée «Service d'information scientifique et technique» (SIST), en application de l'article 3, § 1er, 6° de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne", a donné le 8 juillet 1997 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

> "Gelet op de hoogdringendheid, gemotiveerd door de omstandigheid dat het besluit dient getekend te worden vooraleer de machtiging verleend aan de Koning door de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie vervalt op 31 augustus 1997, had ik graag dat het advies zou worden verstrekt binnen de bij artikel 84 eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten voorgeschreven termijn.".

*

* *

1. Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.".

Dat onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

2. Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit beoogt de oprichting van een staatsdienst met afzonderlijk beheer, "Dienst voor wetenschappelijke en technische informatie" genoemd (1), en dit binnen de Federale diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden (artikel 1). Aan deze staatsdienst wordt bovendien een dotatie toegekend en de machtiging verleend inkomsten te putten uit eigen activiteiten (artikel 2). Uit het verslag aan de Koning moet ten slotte worden afgeleid dat de taak van de dienst erin zal bestaan de opdrachten van het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische documentatie over te nemen en tevens een nieuwe functie van federaal observatorium inzake wetenschap en technologie op zich te nemen.

3. De rechtsgrond van het ontwerp blijkt, volgens de stellers ervan, te moeten worden gevonden in artikel 3, § 1, 6°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, luidens welke bepaling de Koning maatregelen kan nemen om, met betrekking tot de instellingen van openbaar nut, tot de openbare instellingen die afhangen van de Staat, alsook tot elke instelling naar Belgisch recht, waarover de Staat controle uitoefent of waarin de Staat een meerderheidsparticipatie

---

(1) In artikel 1 van het ontwerp wordt daartoe verwezen naar artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, luidens welke bepaling de aanduiding van staatsdiensten met afzonderlijk beheer dient te gebeuren door een bijzondere wet.

heeft, over te gaan tot de opheffing, de omvorming, de reorganisatie of de samensmelting ervan en de werking, de organisatie, het beheer en de activiteit ervan te verbeteren, alsmede de controle erop te versterken.

3.1. Het bepalend gedeelte van het ontwerp maakt uitsluitend gewag van de oprichting van een staatsdienst met afzonderlijk beheer, zoals bedoeld in artikel 140 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991. Van enige opheffing, omvorming, reorganisatie of samensmelting van bestaande instellingen zoals bedoeld in artikel 3, § 1, 6°, van de voornoemde wet van 26 juli 1996 is in het normatief gedeelte van het ontwerp evenwel geen sprake, zodat deze laatste wetsbepaling dan ook bezwaarlijk als rechtsgrond kan dienen voor een regeling zoals geconcipieerd door de stellers van het ontwerp. Deze kan immers niet worden beschouwd als een "bijzondere wetsbepaling" in de zin van artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

3.2. Zelfs indien men de in het verslag aan de Koning geëxpliciteerde overdracht van de taken van het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische Documentatie mede in aanmerking zou nemen, dan nog kan worden betwijfeld of dat centrum zonder meer kan worden beschouwd hetzij als een instelling van openbaar nut, hetzij als een openbare instelling die afhangt van de Staat, hetzij als een instelling naar Belgisch recht, waarover de Staat controle uitoefent of waarin de Staat een meerderheidsparticipatie heeft (zie artikel 3, § 1, 6°, van de voornoemde wet van 26 juli 1996).

Volgens het verslag aan de Koning is het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische Documentatie een vereniging zonder winstoogmerk welke gevestigd is in de Koninklijke Bibliotheek Albert I en deels gefinancierd wordt met een dotatie, deels met eigen inkomsten. Volgens de uitleg verstrekt door de gemachtigde van de regering werd deze vereniging eertijds opgericht overeenkomstig de instructies van de toenmalige minister(s) van Onderwijs, en is ze grotendeels samengesteld uit ambtenaren werkzaam in de Koninklijke Bibliotheek Albert I. Tevens zou het centrum in hoofdzaak werken met middelen die door de overheid ter beschikking worden gesteld.

3.3. Uit de voorgaande vaststellingen volgt dat, wil het ontwerp een rechtsgrond vinden in artikel 3, § 1, 6°, van de voornoemde wet van 26 juli 1996, op zijn minst voldoende duidelijk zal moeten worden aangegeven, zowel in het bepalend gedeelte als in het verslag aan de Koning, over welke precieze omvorming het gaat en, in het bijzonder, welke de elementen zijn waaruit kan worden afgeleid dat het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische Documentatie kan worden beschouwd als zijnde een instelling in de zin van artikel 3, § 1, 6°, van de voornoemde wet van 26 juli 1996. Binnen de hem toegemeten tijd om dit advies te verlenen, is het de Raad van State niet mogelijk om, bij ontstentenis van voldoende gegevens, hieromtrent een oordeel te vellen.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, modifié par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, cette motivation est la suivante :

"Gelet op de hoogdringendheid, gemotiveerd door de omstandigheid dat het besluit dient getekend te worden vooraleer de machtiging verleend aan de Koning door de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie vervalt op 31 augustus 1997, had ik graag dat het advies zou worden verstrekt binnen de bij artikel 84 eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten voorgeschreven termijn.".

*
* *

1. En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, modifié par la loi du 4 août 1996, la section de législation s'est limitée à "l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.".

Cet examen requiert de faire les observations suivantes.

2. Le projet d'arrêté royal soumis tend à créer un service de l'Etat à gestion séparée, dénommé "Service d'information scientifique et technique" (1) et ce au sein des Services fédéraux des affaires scientifiques, techniques et culturelles (article 1er). Ce service de l'Etat se voit accorder en outre une dotation et l'autorisation de tirer des revenus de ses propres activités (article 2). Enfin, il faut inférer du rapport au Roi que ce service sera appelé à reprendre les missions du Centre national de documentation scientifique et technique en lui adjoignant une fonction nouvelle d'observatoire fédéral en matière de science et de technologie.

3. Selon les auteurs, le fondement légal du projet doit se trouver à l'article 3, § 1er, 6°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, selon lequel le Roi peut prendre des mesures pour, en ce qui concerne les organismes d'intérêt public, les établissements publics relevant de l'Etat, ainsi que toute institution de droit belge sur laquelle l'Etat exerce un contrôle ou dans laquelle l'Etat détient une participation majoritaire, en opérer la suppression, la transformation, la réorganisation ou la fusion et en

---

(1) L'article 1er du projet se réfère à cette fin à l'article 140 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, disposition selon laquelle l'indication des services de l'Etat à gestion séparée doit être effectuée en vertu d'une loi particulière.

améliorer le fonctionnement, l'organisation, la gestion et l'activité ainsi qu'en renforcer le contrôle.

3.1. Le dispositif du projet fait état uniquement de la création d'un service de l'Etat à gestion séparée, visé à l'article 140 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991. Toutefois, dans la partie normative du projet il n'est pas question d'une quelconque suppression, transformation, réorganisation ou fusion d'organismes existants, visée à l'article 3, § 1er, 6°, de la loi précitée du 26 juillet 1996, de sorte que cette dernière disposition législative ne peut guère servir de fondement légal aux règles conçues par les auteurs du projet. En effet, ces règles ne peuvent être considérées comme une "loi particulière" au sens de l'article 140 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat.

3.2. Même si l'on tenait également compte du transfert de missions, spécifié dans le rapport au Roi, du Centre national de documentation scientifique et technique, il reste douteux que ce centre puisse être considéré sans plus, soit comme un organisme d'intérêt public, soit comme un établissement public relevant de l'Etat, soit encore comme une institution de droit belge sur laquelle l'Etat exerce un contrôle ou dans laquelle l'Etat détient une participation majoritaire (voir l'article 3, § 1er, 6°, de la loi précitée du 26 juillet 1996).

Selon le rapport au Roi, le Centre national de documentation scientifique et technique est une association sans but lucratif qui est établie à la Bibliothèque royale

Albert Ier et qui est financée partiellement par une dotation et partiellement par des recettes propres. Selon les précisions fournies par le délégué du gouvernement, cette association a été créée à l'époque conformément aux instructions du/des ministre(s) de l'Education nationale, et elle se compose en majeure partie de fonctionnaires affectés à la Bibliothèque royale Albert Ier. En outre, le Centre travaillerait essentiellement avec des moyens mis à sa disposition par les pouvoirs publics.

3.3. Il résulte des constatations qui précèdent que, si le projet doit tenir son fondement légal de l'article 3, § 1er, 6°, de la loi précitée du 26 juillet 1996, il conviendra d'indiquer à tout le moins de manière suffisamment claire, tant dans le dispositif que dans le rapport au Roi, de quelle transformation il s'agit précisément et, plus particulièrement, quels sont les éléments dont il pourrait s'inférer que le Centre national de documentation scientifique et technique peut être regardé comme un organisme au sens de l'article 3, § 1er, 6°, de la loi du 26 juillet 1996, précitée. Dans le délai qui lui est imparti pour émettre le présent avis, le Conseil d'Etat n'est pas en mesure, faute d'éléments suffisants, de se forger une opinion à ce sujet.

De kamer was samengesteld uit

de Heren J. DE BRABANDERE, kamervoorzitter,
Messieurs président de chambre,

M. VAN DAMME, staatsraden,
D. ALBRECHT, conseillers d'Etat,

Mevrouw A. BECKERS, griffier,
Madame greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le rapport a été présenté par M. B. SEUTIN, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS J. DE BRABANDERE